ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 28ης Οκτωβρίου 2009 *

Στην υπόθεση T-80/08,

CureVac GmbH, με έδρα το Tübingen (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον F. Graf von Stosch, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου αρχικώς από τον M. Kicia, στη συνέχεια από τον S. Schäffner,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αντίδικος κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ και παρεμβαίνουσα ενώπιον του Πρωτοδικείου:

Qiagen GmbH, με έδρα το Hilden (Γερμανία), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον E. Krings, στη συνέχεια, από τους V. von Bomhard, A. Renck και T. Dolde, δικηγόρους,

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του πρώτου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (υπόθεση R 1219/2006-1), σχετικά με διαδικασία ανακοπής μεταξύ CureVac GmbH και Qiagen GmbH,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Martins Ribeiro (εισηγήτρια), πρόεδρο, N. Wahl και A. Dittrich, δικαστές,

γραμματέας: T. Weiler, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Φεβρουαρίου 2008,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως του ΓΕΕΑ, το οποίο κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Ιουνίου 2008,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως της παρεμβαίνουσας που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Μαΐου 2008,

κατόπιν της συνεδριάσεως της 6ης Μαΐου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Την 1η Αυγούστου 2003, η παρεμβαίνουσα Qiagen GmbH υπέβαλε στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε [αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 78, σ. 1)].

2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι το λεκτικό σημείο RNAiFect.

3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στις κλάσεις 1, 5 και 9 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων

και υπηρεσιών ενόψει της καταχώρισης σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως αυτός έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, για καθεμία από τις κλάσεις αυτές, στην ακόλουθη περιγραφή:

— κλάση 1: «Χημικά προϊόντα προοριζόμενα για τη βιομηχανία και την επιστήμη χημικά προϊόντα προοριζόμενα για τη βιομηχανία και τις επιστήμες με σκοπό την επεξεργασία βιοπολυμερών υλικών βιολογικά ενεργά συστατικά για εργαστήρια για χρήση στην επιστήμη και στην έρευνα, συγκεκριμένα, ρυθμιστικά διαλύματα και αντιδραστήρια, συγκεκριμένα, για την εισαγωγή μορίων και συνόλων από μόρια, συγκεκριμένα, πεπτιδίων και/ή νουκλεϊκών οξέων, σε κύτταρα, συγκεκριμένα, σε προκαρυοτικά ή σε ευκαρυοτικά κύτταρα χρωματογραφικά υλικά για χρήση στο διαχωρισμό, στον καθαρισμό και στην απομόνωση βιοπολυμερών υλικών, αντιδραστηρίων και διαλυτών με σκοπό τη διεξαγωγή χρωματογραφικών διαχωρισμών, καθαρισμών και/ή διαδικασιών απομόνωσης σε βιοπολυμερή υλικά σετ για την εισαγωγή μορίων και συνόλων από μόρια, συγκεκριμένα, πεπτιδίων και/ή νουκλεϊκών οξέων, σε κύτταρα, συγκεκριμένα, σε προκαρυοτικά ή σε ευκαρυοτικά κύτταρα αντιδραστήρια μεταμόλυνσης»

— κλάση 5: «Παρασκευάσματα φαρμακευτικά, κτηνιατρικά και υγιεινής»

— κλάση 9: «Συσκευές και όργανα επιστημονικά, ειδικότερα όργανα και συσκευές για χρήση σε έρευνες και δοκιμές εργαστηρίων».

4 Η ως άνω αίτηση δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 39/2004, στις 27 Σεπτεμβρίου 2004.

5 Στις 17 Δεκεμβρίου 2004, η προσφεύγουσα CureVac GmbH άσκησε ανακοπή κατά της αιτηθείσας καταχωρίσεως σήματος, επικαλούμενη κίνδυνο συγχύσεως, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94 [νυν άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009].

6 Η ανακοπή στηριζόταν σε ορισμένα από τα προϊόντα που καλύπτονται από την κοινοτική καταχώριση με αριθμό 2 953 768 του λεκτικού σήματος RNActive, το οποίο κατατέθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2002 και καταχωρίστηκε στις 28 Οκτωβρίου 2004, ήτοι στα ακόλουθα προϊόντα τα οποία υπάγονται στις κλάσεις 1 και 5:

— κλάση 1: «Χημικά προϊόντα προοριζόμενα για τη βιομηχανία και την επιστήμη αντιδραστήρια για ερευνητική χρήση»

— κλάση 5: «Χημικά παρασκευάσματα για ιατρικούς σκοπούς παρασκευάσματα φαρμακευτικά και κτηνιατρικά, ειδικότερα, χημειοθεραπευτικά για την αντιμετώπιση όγκων, φάρμακα για την καρδιά και παρασκευάσματα για τη θεραπεία ασθματικών, αγωνιστών και ανταγωνιστών υποδοχέων, φάρμακα για τη θεραπεία νευρολογικών παθήσεων, για τη θεραπεία μολυσματικών ασθενειών παρασκευάσματα υγιεινής διαιτητικές ουσίες για ιατρικές χρήσεις, ειδικότερα, ουσίες ως συμπληρώματα διατροφής απολυμαντικά μυκητοκτόνα παρασιτοκτόνα».

7 Η ανακοπή αφορούσε αποκλειστικά τα προϊόντα που καλύπτει το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση και τα οποία υπάγονται στις κλάσεις 1 και 5, με εξαίρεση τα προϊόντα που υπάγονται στην κλάση 9.

8 Με απόφαση της 7ης Αυγούστου 2006, το τμήμα ανακοπών απέρριψε την ανακοπή για τον λόγο ότι δεν υφίστατο κανένας κίνδυνος συγχύσεως στο κοινοτικό έδαφος.

9 Στις 15 Σεπτεμβρίου 2006, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών.

10 Με απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το πρώτο τμήμα προσφυγών απέρριψε την προσφυγή. Το τμήμα προσφυγών επιβεβαίωσε τη διαπίστωση του τμήματος ανακοπών περί του ότι τα προϊόντα των οποίων γίνεται σύγκριση ταυτίζονται ή είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοια. Όσον αφορά τα επίμαχα δύο σημεία, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι, παρά τον ισχνό διακριτικό χαρακτήρα τους, καθόσον το στοιχείο «rna» αντιστοιχούσε στη συντομογραφία της αγγλικής λέξεως «ribonucleid acid» (acide ribonucléique στη γαλλική και Ribonukleinsäure στη γερμανική), τα δύο σήματα ήταν διακριτά και ότι ουδείς δικαιούχος σήματος μπορούσε να μονοπωλήσει τη συντομογραφία RNA ή να απαγορεύσει σε άλλες επιχειρήσεις να τη χρησιμοποιούν ή να την ενσωματώνουν στα σήματά τους, ιδίως, στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων. Οι καταναλωτές αντιλαμβάνονται τη σημασία της συντομογραφίας RNA και δεν θεωρούν ότι όλα τα σήματα τα οποία αρχίζουν με τη συντομογραφία αυτή έχουν την ίδια προέλευση. Η προσοχή τους επικεντρώνεται, μάλλον, στο τέλος της λέξεως το οποίο έχει εντονότερο διακριτικό χαρακτήρα. Οι διαφορές μεταξύ του στοιχείου «ifect» και του στοιχείου «ctive» αποκλείουν οποιονδήποτε κίνδυνο συγχύσεως.

Αιτήματα των διαδίκων

11 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση

— να απορρίψει την αίτηση καταχωρίσεως του σήματος RNAiFect

— να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

12 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

13 Η παρεμβαίνουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

14 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι παραιτείται από το δεύτερο αίτημά της και η παραίτηση αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά της συνεδριάσεως.

Σκεπτικό

Επιχειρήματα των διαδίκων

15 Η προσφεύγουσα προβάλλει ένα μοναδικό λόγο ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

16 Καταρχάς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ορισμένα προϊόντα που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα και τα προσδιοριζόμενα στην αίτηση καταχωρίσεως προϊόντα δεν πρέπει να θεωρηθούν ως εν μέρει παρόμοια σε μεγάλο βαθμό, αλλά ότι, αντιθέτως, είναι πανομοιότυπα, στο μέτρο που τα δεύτερα περιλαμβάνονται μεταξύ των δικών της προϊόντων και, επομένως, καλύπτονται κατά τον ίδιο τρόπο από τα αντιπαρατιθέμενα σήματα.

17 Εν συνεχεία, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το σήμα RNActive πρέπει να θεωρηθεί ως έχον, εν πάση περιπτώσει, μέτριο διακριτικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι καταχωρίστηκε ως κοινοτικό σήμα. Στο μέτρο που τα δύο σήματα απευθύνονται στον μέσο καταναλωτή, ο οποίος δεν γνωρίζει τη σημασία της ενδείξεως RNA, το προγενέστερο σήμα έχει, τουλάχιστον, μέτριο διακριτικό χαρακτήρα.

18 Η προσφεύγουσα διευκρινίζει, εξάλλου, ότι τα επίμαχα σημεία παρουσιάζουν οπτική ομοιότητα, δεδομένου ότι η αρχή των λέξεων είναι πανομοιότυπη, και ότι για τα λεκτικά σήματα, πλην του καταχωρισμένου σήματος, οποιαδήποτε άλλη μορφή αναπαραγωγής στο κοινό καλύπτεται από το αντικείμενο της προστασίας, ιδίως, η αναπαραγωγή με κεφαλαία και μικρά γράμματα. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η φωνητική ομοιότητα των σημείων είναι εξαιρετική, λόγω της ταυτότητας των τριών πρώτων γραμμάτων και του γεγονότος ότι οι τελευταίες διαδοχές φωνημάτων ξεχωρίζουν ελάχιστα. Όσον αφορά την εννοιολογική σύγκριση των σημείων, υπάρχει επίσης εξαιρετική ομοιότητα, στο μέτρο που το προγενέστερο σήμα RNActive περιέχει τον γερμανικό όρο «aktiv» ο οποίος θα μπορούσε να εκληφθεί ως συνώνυμο του

γερμανικού όρου «effektiv» ή ως έχων την έννοια του «έχοντος αποτέλεσμα», που περιλαμβάνεται στο σήμα RNAiFect του οποίου ζητείται η καταχώριση.

19 Τέλος, η προσφεύγουσα φρονεί ότι, λόγω του ταυτόσημου των προϊόντων, του μέτριου διακριτικού χαρακτήρα του προγενέστερου σήματος και του βαθμού της οπτικής, φωνητικής και εννοιολογικής ομοιότητας, υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως του κοινού.

20 Το ΓΕΕΑ και η παρεμβαίνουσα ζητούν την απόρριψη αυτού του λόγου ακυρώσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

21 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού 40/94, κατόπιν ανακοπής του δικαιούχου προγενέστερου σήματος, το αιτηθέν σήμα δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση εάν «λόγω του ταυτοσήμου του ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και του ταυτοσήμου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζουν τα δύο σήματα, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού της εδαφικής περιοχής στην οποία απολαύει προστασίας το προγενέστερο σήμα. Ο κίνδυνος σύγχυσης περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισης με το προγενέστερο σήμα».

22 Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, περίπτωση ii, του κανονισμού 40/94 [νυν άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο α΄, περίπτωση ii, του κανονισμού 207/2009], ως προγενέστερα σήματα νοούνται τα κοινοτικά σήματα και τα καταχωρισμένα σήματα σε κράτος μέλος, τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία αιτήσεως καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος.

23 Κατά πάγια νομολογία, συνιστά κίνδυνο συγχύσεως το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί στο κοινό η πεποίθηση ότι τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή, ενδεχομένως, από οικονομικώς συνδεόμενες μεταξύ τους επιχειρήσεις [βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Σεπτεμβρίου 2008, Τ-325/06, Boston Scientific κατά ΓΕΕΑ – Terumo (CAPIO), δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 70 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία βλ. επίσης, κατ' αναλογία, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-39/97, Canon, Συλλογή 1998, σ. I-5507, σκέψη 29, και της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 17].

24 Επιπλέον, η ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως για το κοινό πρέπει να εκτιμάται συνολικώς, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών στοιχείων της συγκεκριμένης υποθέσεως (βλ. απόφαση CAPIO, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 71 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997, C-251/95, SABEL, Συλλογή 1997, σ. I-6191, σκέψη 22, και της 22ας Ιουνίου 2000, C-425/98, Marca Mode, Συλλογή 2000, σ. I-4861, σκέψη 40).

25 Αυτή η συνολική εκτίμηση γίνεται με δεδομένο ότι υπάρχει μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ των συνεκτιμούμενων παραγόντων και, ιδίως, μεταξύ της ομοιότητας των σημάτων καθώς και της ομοιότητας των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών. Ειδικότερα, τυχόν μικρή ομοιότητα μεταξύ των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών μπορεί να αντισταθμίζεται από την έντονη ομοιότητα μεταξύ των σημάτων και αντιστρόφως [απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2007, C-234/06 P, Il Ponte Finanziaria κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2007, σ. I-7333, σκέψη 48, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Οκτωβρίου 2002, Τ-6/01, Matratzen Concord κατά ΓΕΕΑ – Hukla Germany (MATRATZEN), Συλλογή 2002, σ. II-4335, σκέψη 25]. Η αμφίδρομη σχέση μεταξύ των παραγόντων αυτών προβάλλεται στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 40/94, κατά την οποία η έννοια της ομοιότητας πρέπει να ερμηνεύεται σε συνάρτηση με τον κίνδυνο συγχύσεως, του οποίου η εκτίμηση εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, και ιδίως από το κατά πόσον το σήμα είναι γνωστό στην αγορά, από τη συσχέτιση που μπορεί να γίνει με το χρησιμοποιηθέν ή καταχωρισθέν σημείο, από τον βαθμό ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου και μεταξύ των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών (βλ. απόφαση CAPIO, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 72 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

26 Εξάλλου, η σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως πρέπει, όσον αφορά την οπτική, φωνητική ή εννοιολογική ομοιότητα των επίμαχων σημείων, να στηρίζεται στη συνολική εντύπωση που δημιουργούν τα σημεία αυτά, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, των διακριτικών και προεχόντων στοιχείων τους. Συγκεκριμένα, από το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, κατά το

οποίο «υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως του κοινού», προκύπτει ότι ο τρόπος με τον οποίο ο μέσος καταναλωτής του επίμαχου είδους προϊόντος ή υπηρεσίας προσλαμβάνει τα σήματα έχει καθοριστική σημασία για τη συνολική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως. Ο μέσος καταναλωτής, όμως, προσλαμβάνει συνήθως ένα σήμα ως μια ολότητα και δεν επιδίδεται σε εξέταση των διαφόρων λεπτομερειών του (βλ. απόφαση CAPIO, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 73 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία βλ. επίσης, κατ' αναλογία, αποφάσεις SABEL, σκέψη 24 ανωτέρω, σκέψη 23, και Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 25).

27 Στο πλαίσιο της συνολικής εκτιμήσεως του κινδύνου συγχύσεως, ο μέσος καταναλωτής των οικείων προϊόντων θεωρείται ότι έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως επιμελής και ενημερωμένος. Εξάλλου, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το στοιχείο ότι ο μέσος καταναλωτής σπανίως έχει τη δυνατότητα να συγκρίνει απευθείας τα διάφορα σήματα, αλλά επαφίεται στην ατελή εικόνα που έχει συγκρατήσει στη μνήμη του. Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη ότι το επίπεδο της προσοχής του μέσου καταναλωτή ποικίλλει αναλόγως της κατηγορίας των επίμαχων προϊόντων ή υπηρεσιών [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 23ης Οκτωβρίου 2002, T-104/01, Oberhauser κατά ΓΕΕΑ – Petit Liberto (Fifties), Συλλογή 2002, σ. II-4359, σκέψη 28, και της 30ής Ιουνίου 2004, T-186/02, BMI Bertollo κατά ΓΕΕΑ – Diesel (DIESELIT), Συλλογή 2004, σ. II-1887, σκέψη 38 βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 26].

28 Εν προκειμένω, το σήμα επί του οποίου στηρίζεται η ανακοπή είναι κοινοτικό σήμα. Επομένως, όπως διαπίστωσε το τμήμα προσφυγών στο σημείο 14 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η εξέταση πρέπει να επεκταθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

29 Όσον αφορά το ενδιαφερόμενο κοινό, όπως επισήμανε το τμήμα ανακοπών στη σελίδα 4 της αποφάσεώς του της 7ης Αυγούστου 2006 και όπως συνάγεται από το σημείο 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αποτελείται από τους καταναλωτές τους οποίους αφορούν τα επίμαχα προϊόντα. Ειδικότερα, τα προϊόντα της κλάσεως 5 απευθύνονται στους φαρμακοποιούς καθώς και σε τελικούς καταναλωτές ευλόγως πληροφορημένους, προσεκτικούς και ενημερωμένους [απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Απριλίου 2006, T-202/04, Madaus κατά ΓΕΕΑ – Optima Healthcare (ECHINAID), Συλλογή 2006, σ. II-1115, σκέψη 23], ο οποίοι, πάντως, επιδεικνύουν υψηλό βαθμό προσοχής και βοηθούνται κατά την επιλογή από επαγγελματίες έχοντες υψηλό επίπεδο καταρτίσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Απριλίου 2007, C-412/05 P, Alcon κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2007, σ. I-3569, σκέψη 61, και απόφαση ECHINAID, προπαρατεθείσα, σκέψη 33). Όσον αφορά τα χημικά προϊόντα της κλάσεως 1, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό (ειδικότερα στους χημικούς και στο προσωπικό των εργαστηρίων) το οποίο, επομένως, θα επιδείξει υψηλότερο βαθμό προσοχής.

30 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να εξεταστεί η εκτίμηση του τμήματος προσφυγών σχετικά με τον κίνδυνο συγχύσεως μεταξύ των αντιπαρατιθέμενων σημείων.

— Επί της ομοιότητας των προϊόντων

31 Κατά πάγια νομολογία, για την εκτίμηση της ομοιότητας μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών επιβάλλεται να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι ασκούντες επιρροή παράγοντες που χαρακτηρίζουν τη μεταξύ τους σχέση. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται, ειδικότερα, η φύση τους, ο προορισμός τους, η χρήση τους, καθώς και ο ανταγωνιστικός ή συμπληρωματικός χαρακτήρας τους (βλ. απόφαση CAPIO, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 77 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

32 Συναφώς, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, τα επίμαχα προϊόντα δεν είναι όλα πανομοιότυπα, αλλά εν μέρει πανομοιότυπα και εν μέρει παρόμοια, όπως ορθώς διαπίστωσε το τμήμα προσφυγών στο σημείο 15 της προσβαλλομένης αποφάσεως παραπέμποντας στην απόφαση του τμήματος ανακοπών: επομένως, αρκεί να διαπιστωθεί, ενδεικτικώς, ότι τα «σετ για την εισαγωγή μορίων και συνόλων από μόρια» και τα χημικά παρασκευάσματα για ιατρικούς σκοπούς εμφανίζουν μεγάλη ομοιότητα, χωρίς πάντως να θεωρούνται ως πανομοιότυπα.

33 Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να επικυρωθεί όσον αφορά την ανάλυση της ομοιότητας των επίμαχων προϊόντων.

— Επί της ομοιότητας των σημείων

34 Όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 26, η σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως πρέπει, όσον αφορά την οπτική, φωνητική ή εννοιολογική ομοιότητα των επίμαχων σημάτων, να στηρίζεται στη συνολική εντύπωση που δημιουργούν τα σήματα αυτά, λαμβανομένων υπόψη ιδίως των διακριτικών και προεχόντων στοιχείων τους [βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Οκτωβρίου 2003, Τ-292/01, Phillips-Van Heusen κατά ΓΕΕΑ – Pash Textilvertrieb und Einzelhandel (BASS), Συλλογή 2003, σ. II-4335, σκέψη 47, και CAPIO, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 88 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία βλ., κατ' αναλογία, απόφαση SABEL, σκέψη 24 ανωτέρω, σκέψη 23].

35 Ομοίως από τη νομολογία προκύπτει ότι δύο σήματα είναι όμοια όταν, από την άποψη του ενδιαφερόμενου κοινού, είναι μεταξύ τους, τουλάχιστον εν μέρει, ίσα όσον αφορά μία ή περισσότερες πτυχές που ασκούν επιρροή [αποφάσεις MATRATZEN, σκέψη 25 ανωτέρω, σκέψη 30, και CAPIO, σκέψη 23 ανωτέρω, σκέψη 89).

36 Το τμήμα προσφυγών έκρινε με το σημείο 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι, παρά την ύπαρξη ομοιότητας λόγω της ταυτίσεως των τριών πρώτων γραμμάτων των επίμαχων σημείων, οι διαφορές μεταξύ των όρων «iFect» και «ctive» ήταν τόσο μεγάλες ώστε απέκλειαν τον κίνδυνο συγχύσεως.

37 Συναφώς, τα προς σύγκριση σημεία είναι τα ακόλουθα:

Προγενέστερο σήμα	Σήμα προς καταχώριση
RNActive	RNAiFect

38 Όσον αφορά, πρώτον, την οπτική σύγκριση, διαπιστώνεται ότι τα επίμαχα σημεία αποτελούνται και τα δύο από μία λέξη που περιλαμβάνει οκτώ γράμματα, εκ των οποίων τα τρία πρώτα γράμματα, που είναι γραμμένα με κεφαλαίους χαρακτήρες, ταυτίζονται. Τα επόμενα πέντε γράμματα του προγενέστερου σήματος είναι γραμμένα με μικρούς χαρακτήρες, όπως και αυτά του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση, με εξαίρεση το πέμπτο γράμμα «f».

39 Επομένως, το Πρωτοδικείο εξέτασε τη συνολική εντύπωση που προκαλούν τα επίμαχα σημεία όσον αφορά την τυχόν εννοιολογική, οπτική ή φωνητική ομοιότητά τους, στο πλαίσιο της σφαιρικής εκτιμήσεως του κινδύνου συγχύσεως. Στο πλαίσιο αυτό διαπίστωσε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο, ότι, ελλείψει εννοιολογικής και οπτικής ομοιότητας, δεν υπάρχει τέτοιος κίνδυνος. Πάντως, οι ομοιότητες λόγω της ταυτίσεως των τριών πρώτων γραμμάτων μετριάζονται πολύ λόγω των πέντε τελευταίων γραμμάτων των επίμαχων σημείων, τα οποία, μολονότι τέσσερα εξ αυτών είναι κοινά στα δύο σημεία, δεν εμφανίζονται με την ίδια σειρά, γεγονός το οποίο επιτρέπει να δημιουργηθεί εντελώς διαφορετική οπτική αντίληψη μεταξύ των επίμαχων δύο σημείων. Επομένως, η συνολική εντύπωση που προκαλούν τα επίμαχα σημεία αποκαλύπτει οπτικές διαφορές.

40 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, από την προσβαλλόμενη απόφαση δεν προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών αρκέστηκε στην ανάλυση των επίμαχων σημείων χωρίς να εξετάσει τη συνολική οπτική εντύπωση. Συγκεκριμένα, μολονότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι, δυστυχώς, ιδιαίτερα σαφής ως προς το σημείο αυτό, το τμήμα προσφυγών, κρίνοντας με το σημείο 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι, παρά την ύπαρξη του κοινού στοιχείου «rna», η προσοχή εστιάζεται μάλλον στο τέλος της λέξεως που έχει εντονότερο διακριτικό χαρακτήρα και καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η σημαντική αυτή διαφορά αποκλείει οποιονδήποτε κίνδυνο συγχύσεως, προέβη σε συνολική ανάλυση των υπό εξέταση σημείων.

41 Επιπλέον, ακόμη και στην υποθετική περίπτωση που, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, και τα δύο σημεία θα ήταν γραμμένα με κεφαλαίους ή μικρούς χαρακτήρες, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, εν πάση περιπτώσει, η οπτική ομοιότητα δεν θα ήταν περισσότερο έντονη, καθόσον η διαφορά που προκύπτει από τη θέση των τελευταίων πέντε γραμμάτων αντισταθμίζει την ομοιότητα λόγω της ταυτίσεως των τριών πρώτων γραμμάτων.

42 Δεύτερον, όσον αφορά τη φωνητική σύγκριση, πρέπει να επισημανθεί ότι, μολονότι και τα δύο σημεία αρχίζουν από τα τρία γράμματα «r», «n» και «a», η κατάληξή τους επιτρέπει τη σαφή διάκριση αυτών. Τα δύο σημεία προφέρονται επομένως με

διαφορετικό τρόπο, ώστε, ακόμη και αν υποτεθεί ότι υπάρχει ομοιότητα, αυτή θα πρέπει να θεωρηθεί εξαιρετικά μικρή. Εξάλλου, στην περίπτωση που το ενδιαφερόμενο κοινό θα συνέδεε τα φωνήεντα «a» και «i» του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση, η φωνητική διαφορά θα ήταν περισσότερο αντιληπτή. Αντίθετα, υπό κανονικές συνθήκες, είναι μάλλον απίθανο, αφενός, ο καταναλωτής να διπλασιάσει το φωνήεν «a» του προγενέστερου σήματος για να προφέρει το σημείο «r-n-a-active», ενώ το ίδιο σημείο περιλαμβάνει μόνον ένα «a» και, αφετέρου, ο ίδιος αυτός καταναλωτής να παραλείψει την προφορά του «i» του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση για να το προφέρει «r-n-a-fect». Πάντως, ακόμη και σε μια τέτοια περίπτωση, το γεγονός αυτό δεν θα καθιστούσε, εν πάση περιπτώσει, τα εν λόγω σήματα όμοια από φωνητικής απόψεως.

43 Τρίτον, όσον αφορά την εννοιολογική σύγκριση των επίμαχων δύο σημείων, είναι ακριβές ότι, από την άποψη των οικείων προϊόντων, το ενδιαφερόμενο κοινό είτε θα εκλάβει, όσον αφορά ιδίως το ειδικευμένο κοινό, τα τρία πρώτα γράμματα ως παραπέμποντα στην αγγλική συντομογραφία του ριβοζονουκλεϊνικού οξέος (ribo-nucleid acid) είτε, όσον αφορά το ευρύ κοινό, θα θεωρήσει ότι τα αρχικά αυτά παραπέμπουν, τουλάχιστον, σε ένα στοιχείο ιατρικής ή χημικής φύσεως, ακόμη και αν δεν γνωρίζει την ακριβή έννοιά τους. Όπως υποστήριξαν τόσο το ΓΕΕΑ όσο και η παρεμβαίνουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν είναι σπάνιο, στον οικείο τομέα, οι παρασκευαστές να αναφέρονται σε χημικά ή μοριακά σύμπλοκα προκειμένου να τονίσουν την υποτιθέμενη αποτελεσματικότητα ενός προσφερόμενου προς πώληση φαρμακευτικού προϊόντος.

44 Εντούτοις, οι αντίστοιχες καταλήξεις των σημείων («ctive» για το ένα και «ifect» για το άλλο), οι οποίες έχουν διαφορετική έννοια, αντισταθμίζουν την ομοιότητα που απορρέει από το κοινό στοιχείο «rna». Το επιχείρημα που η προσφεύγουσα ανέπτυξε ιδιαίτερα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ο Γερμανός καταναλωτής θα μπορούσε να θεωρήσει ότι υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ του «ifect» και της αγγλικής λέξεως «effect» την οποία θα συσχετίσει επομένως με τη λέξη «active», με την αιτιολογία ότι οι δύο όροι παραπέμπουν στην έννοια της αποτελεσματικότητας ή στον όρο «effectif», απαιτεί σημαντική προσπάθεια αποδομήσεως του σημείου εκ μέρους του ενδιαφερόμενου καταναλωτή, προκειμένου αυτός να θεμελιώσει την ύπαρξη σχέσεως μεταξύ των επίμαχων δύο σημείων και επομένως είναι εξαιρετικά απίθανο ώστε να γίνει δεκτό.

45 Μολονότι μεταξύ των επίμαχων σημείων υπάρχει κάποια εννοιολογική ομοιότητα, αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι το στοιχείο «rna» είναι κοινό στα επίμαχα σημεία και, πάντως, αντισταθμίζεται από τις διαφορετικές σημασίες που έχουν οι αντίστοιχες καταλήξεις.

— Επί του κινδύνου συγχύσεως

46 Πρέπει να υπομνησθεί ότι κίνδυνος συγχύσεως υφίσταται οσάκις, σωρευτικώς, ο βαθμός ομοιότητας των επίμαχων σημάτων και ο βαθμός ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζουν τα σήματα αυτά είναι επαρκώς υψηλοί (απόφαση MATRATZEN, σκέψη 25 ανωτέρω, σκέψη 45).

47 Εν προκειμένω, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 32 ανωτέρω, τα επίμαχα προϊόντα εν μέρει ταυτίζονται και εν μέρει εμφανίζουν μεγάλη ομοιότητα.

48 Πράγματι, τα δύο σημεία συγκροτούνται από το κοινό στοιχείο «rna». Πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως έκρινε το τμήμα ανακοπών, χωρίς να αμφισβητηθεί από το τμήμα προσφυγών στα σημεία 16 και 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το στοιχείο αυτό έχει, το πολύ, περιορισμένο διακριτικό χαρακτήρα, ακόμη και αν ένα τμήμα των καταναλωτών δεν γνωρίζει ακριβώς τη σημασία της επίμαχης συντομογραφίας, αλλά συνάγει την ύπαρξη έμμεσης αναφοράς ειδικότερα σε μια χημική ή μοριακή σύνθεση.

49 Εξάλλου, μολονότι είναι αληθές ότι ο καταναλωτής δίνει μεγαλύτερη σημασία στο αρχικό μέρος των λέξεων, δεδομένου ότι προφέρεται εντονότερα [βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2008, T-325/04, Citigroup κατά ΓΕΕΑ – Link Interchange Network (WORLDLINK), δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 82], εντούτοις, εξίσου ακριβές είναι ότι, γενικώς, το κοινό δεν θεωρεί ένα περιγραφικό στοιχείο, που αποτελεί τμήμα ενός σύνθετου σήματος, ως το διακριτικό και προέχον στοιχείο της συνολικής εντυπώσεως που αυτό δημιουργεί (βλ. απόφαση ECHINAID, σκέψη 29 ανωτέρω, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

50 Όπως διαπιστώθηκε, στο μέτρο που το κοινό στα δύο εξεταζόμενα σημεία στοιχείο, ήτοι το «rna», έχει στην καλύτερη περίπτωση περιορισμένο περιγραφικό χαρακτήρα, δεν καθιστά δυνατή τη διάκριση της εμπορικής προελεύσεως των προϊόντων. Επομένως, ορθώς το τμήμα προσφυγών εκτίμησε, με το σημείο 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι οικείες καταλήξεις των αντιπαρατιθέμενων σημείων, ήτοι οι «ctive» και «ifect», θεωρούνται ως τα διακριτικά και προέχοντα στοιχεία που

προσελκύουν την προσοχή των καταναλωτών, καθόσον έχουν εντονότερο διακριτικό χαρακτήρα απ' ό,τι το αρχικό στοιχείο «rna» (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση ECHINAID, σκέψη 29 ανωτέρω, σκέψη 55).

51 Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 44 ανωτέρω και όπως ορθώς επισήμανε το ΓΕΕΑ, ο ισχυρισμός ότι οι αντίστοιχες καταλήξεις των σημείων εκλαμβάνονται ως πανομοιότυπες λόγω συσχετισμού είναι εσφαλμένος, δεδομένου ότι η γερμανική λέξη «aktiv» ουδόλως είναι συνώνυμη του «effektiv», γεγονός που καθιστά δυνατή τη διάκριση μεταξύ των σημάτων. Επομένως, αυτές οι διαφορές της σημασίας παρέχουν τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους καταναλωτές να διακρίνουν τα επίμαχα σημεία.

52 Έτσι, μολονότι το κοινό στοιχείο των δύο σημείων, ήτοι το «rna», βρίσκεται στην αρχή, η ταύτιση αυτή δεν συνεπάγεται κίνδυνο συγχύσεως, διότι το εν λόγω στοιχείο έχει περιορισμένο διακριτικό χαρακτήρα, με συνέπεια το κοινό να εστιάζει την προσοχή του στην κατάληξη των δύο σημείων τα οποία, στο πλαίσιο μιας συνολικής εκτιμήσεως, διαφέρουν οπτικώς, ηχητικώς και εννοιολογικώς. Επομένως, η εντύπωση που προκαλείται από τα δύο σημεία είναι διαφορετική.

53 Από τα ανωτέρω συνάγεται, εν προκειμένω, ότι ο βαθμός ταυτότητας ή αυξημένης ομοιότητας των οικείων προϊόντων αντισταθμίζεται από τη μικρή ομοιότητα των σημείων καθώς και από τον περιορισμένο διακριτικό, ή μάλλον περιγραφικό, χαρακτήρα της συντομογραφίας «RNA», με συνέπεια να αποκλείεται κάθε κίνδυνος συγχύσεως για το ενδιαφερόμενο κοινό. Κατ' ακολουθία, ορθώς το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι, από απόψεως του ενδιαφερόμενου κοινού, ουδείς κίνδυνος συγχύσεως υπήρχε μεταξύ των επίμαχων σημάτων.

54 Εξάλλου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι όλα τα επίμαχα προϊόντα είναι πανομοιότυπα, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στις σκέψεις 34 έως 53 ανωτέρω δεν επιτρέπει τη συναγωγή διαφορετικού συμπεράσματος όσον αφορά την έλλειψη κινδύνου συγχύσεως.

55 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο μοναδικός προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός και, κατά συνέπεια, ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

56 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του ΓΕΕΑ και της παρεμβαίνουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την CureVac GmbH στα δικαστικά έξοδα.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 28 Οκτωβρίου 2009.

(υπογραφές)